N°. 101. 1845.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 26 Augustus.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten Augustus.

Nadere berigten uit Rouaan van den 22sten, vermelden dat na een arbeid van ruim 60 uren, al de personen die zich in de drie verwoeste fabrijken op het oogenblik der vernieling bevonden, te regt gevonden waren. Van de 333 arbeidslieden, zoo mannen als vrouwen, zijn er 61 dood, en onder de 138 gekwetsten, nog vele stervenden, zoodat bijna het twee derde gedeelte der werklieden een slagtoffer van het vreeslijk natuurverschijnsel geworden is. Te Rouaan en ook hier te Parijs zijn dadelijk inschrijvingen geopend ten behoeve der ongelukkigen of van de betrekkingen der slagtoffers, waardoor reeds eenige duizenden fr. is bijeengebragt.

De heer *Arago* en andere geleerden hebben zich naar Rouaan begeven om de uitwerkselen van den windhoos te onderzoeken, welke in die omstreken zooveel schade aangerigt heeft.

— De prins en prinses *van Joinville* zijn van hier naar het kasteel Eu vertrokken.

— De Parijssche *Constitutionnel* kondigt in zijn nommer van den 22sten Augustus een aantal veranderingen aan, die, volgens loopende geruchten, eerlang in het personeel der vertegenwoordiging van Frankrijk aan vreemde hoven zou plaats grijpen. Volgens dit berigt zou de baron *Bois le Comte*, thans Fransch gezant te 'sGravenhage, tot ambassadeur te Rome worden benoemd; zijnde de zending, die de heer *Rossi* aldaar nog vervult, slechts van tijdelijken aard. Aan het Nederlandsche Hof zou de heer *Bois le Comte* als gezant door den heer *de Bussières*, thans als zoodanig te Dresden geplaatst, vervangen worden.

— De *Constitutionnel* bevat een artikel, waarschijnlijk van den heer *Thiers*, onder wiens redactie dat blad grootendeels staat, waarin het beweert, dat het doel van voornoemde staatsman tot uitdrijving der Jesuiten, door hetgeen de Regering gedaan heeft, niet bereikt wordt. Want zij blijven in Parijs, en behouden daar, zoowel als te Lyon, de gebouwen die zij bewoonden, en welke zij bij den koop de sluwheid hadden gehad, op naam van niet-geestelijke vrienden van hen, te laten zetten. Zij wonen, doch slechts in minder getal vereenigd, in bijzondere huizen, behouden denzelfden invloed op het onderwijs, en laten zich thans, onder den naam van hulppredikers, bij bepaalde bisdommen en kerspelen aannemen; de nieuwelingen der orde zullen wel niet meer in Frankrijk kunnen aangenomen worden, maar zij zullen geheel toegerust er heen komen. In één woord, besluit de *Constitutionnel*, het genootschap zal onder ons onder een' anderen vorm voortleven, het zal noch minder kracht, noch minder werkzaamheid bezitten.

— De heer *Hébert*, gewezen postdirecteur van het leger in Italie, heeft aan een onzer bladen een' brief gerigt, waarin hij zijne overtuiging te kennen geeft, dat indien de te Delft overleden pretendent dezelfde persoon is, die hij in 1810 te Rome heeft gekend, deze werkelijk een zoon van *Lodewijk XVI* zou zijn. Hij put die overtuiging uit het verhoor, dat de hertog *van Normandye* voor den generaal *Radet* in der tijd heeft ondergaan, en uit de papieren, welke daarbij werden overgelegd.

— De aanvoer van granen te Parijs in de korenhal, is in de laatste dagen zoo groot geweest, dat de prijs van alle soorten van granen weder aanmerkelijk gedaald is.

— Thans heerscht er eene zamenspanning onder de houtzagers, om meer geldloon te vorderen; sommige bazen schijnen daartoe geneigd, anderen blijven weigerachtig; intusschen staat de arbeid stil. Van de timmermanswerklieden zijn een aantal, onder preventie van coalitie, voor de correctionele regtbank getrokken, en naar de uitslag is, wil men ook met de houtzagers handelen. De vrij algemeene ontevredenheid onder de arbeidslieden wegens het hun toebedeeld loon, baart intusschen vrij veel ongerustheid.

— Volgens het laatste verdrag met Marokko, zullen verscheidene stammen, met eene bevolking van ongeveer 50,000 zielen onder het Fransch bestuur komen. Men heeft deze lieden de vrije uitoefening hunner godsdienst gewaarborgd, en dat zij niet meer schatting dan aan den Keizer van Marokko zouden betalen.

— De maarschalk *Bugeaud* heeft den 14den dezer den verjaardag van den slag van Isly, feestig doen herdenken. Hier is die slag reeds zoo goed als vergeten.

— Koningin *Isabella* van Spanje is in den avond van den 16den te Mondragon gekomen, den volgenden dag heeft zij een hoogmis bijgewoond, waarbij de bisschop van Calahorra dienst deed, vervolgens heeft zij het nabijgelegene dorp Santa-Agueda bezocht en den 18den de wateren beginnen te gebruiken. Op de doorreize te Bergara, hebben de beide vorstinnen zich kortstondig opgehouden bij het monument dat ter gedachtenis van de overeenkomst tusschen *Espartero* en *Maroto* is opgerigt. Overigens zijn de beide koninginnen op haren togt door die streken overal met geestdrift ontvangen. Te Madrid liepen weder geruchten van veranderingen in het kabinet; men wilde dat de heer *Martinez de la Roza*, de portefeuille van buitenlandsche zaken zou neêrleggen en weder gezant te Parijs worden; de generaal *Narvaez* zou dan gezegde portefeuille aanvaarden.

— Ter beurze van heden (22 *Augustus*) waren genoteerd: 5 pCt. 121,50; 3 pCt. 84,10; Spanje 3 pCt. 38⅝; Rom. L. 104½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten Augustus.

In den namiddag, van den 19 dezer zijn H. M. koningin *Victoria* en Prins *Albert* te Coburg aangekomen en met veel vreugdebetuigingen ontvangen. HH. MM. de Koning en Koningin der Belgen waren iets vroeger aangekomen en beide hooge gasten te gemoet gereden. De stad was met groen en bloemen, tapijten, vaandels en wapenschilden getooid, en deze versierselen waren vooral in de straten, door welke de trein henen ging, vol smaak. Verscheidene eerepoorten waren opgerigt. Een half uur van de stad had de hartelijke ontvangst van de Vorstelijke personaadjen door hunnen broeder, den regerende hertog plaats. Laatstgemelde bleef ter zijde het rijtuig rijden. Aan het hertogelijk kasteel werden Hoogstdezelven op de treffendste wijs ontvangen door Hr. Ms. moeder en verdere verwanten. Koningin *Victoria* heeft het slot Rosenau betrokken. (Volgens de jongste Engelsche berigten, zou H. M. uiterlijk tot den 28 te Coburg vertoeven, en Prins *Albert* beschikkingen hebben genomen, om in het begin der volgende maand de opening van de jagt in Schotland bij te wonen.)

— Den 16 dezer zijn te Leipzig de leden der plaatselijke regering en de bevelhebbers der burgerwacht op het raadhuis bijeengeroepen, om van den geheimraad *von Langern*, in zijne hoedanigheid van koninklijk commissaris, het antwoord des Konings op de adressen, die hem namens de stad Leipzig waren overgereikt, te vernemen. Alvorens tot de lezing daarvan over te gaan, gaf hij een kort overzigt van het den 12 dezer voorgevallene, en toonde aan, dat de gewapende magt niet anders dan wettig gehandeld had, door de menigte, die naar geene vermaningen luisteren wilde, en met het werpen van steenen in het hôtel, werwaarts zich Prins *Johann* en de autoriteiten begeven hadden, bleef voortgaan, eindelijk met geweld te keeren en uiteen te drijven. De Prins, dus verzekerde de koninklijke commissaris, had geen bevel tot schieten gegeven, en dit ook niet kunnen doen.

Hierop las hij het volgend Koninklijk antwoord: « Ik heb de afgevaardigden ontvangen, die gekomen waren om mij, in naam der stad Leipzig, hunne deelneming over de beklagenswaardige bewegingen te betuigen, en mij van hunne verknochtheid en trouw te verzekeren. Ik vind mij genoopt, de stad Leipzig hierop nog

het volgende te verklaren, en wil dat zulks ter algemeene kennis gebragt worde: Hoogst gelukkig en trotsch was ik steeds in het bewustzijn, over een getrouw volk te heerschen, hetwelk zoo dikwijls en onder de moeijelijkste omstandigheden diepe achting voor wet en regt, en vaste verknochtheid aan den Vorstelijken Stam bewaard heeft. Op de het land verleende staatsregeling steunende, mogt ik vertrouwen, dat het Saksische volk, overal van den geest dier staatsregeling doordrongen, ook in de stormen van een' woeligen tijd daaraan vast houden en alleen den weg der wet en der orde bewandelen zou. Des te dieper heeft het mij gesmart, dat de tweede stad des lands, in welke ik gaarne verwijlde, in welke ik zoo dikwijls bewijzen van trouw en liefde en edele gezindheid ontving, dat het rijk gezegend en bloeijend Leipzig de schouwplaats van een onwaardig misdrijf geweest is; dat dáár de heilige wet gekrenkt is geworden, gekrenkt in den persoon mijns veelgeliefden broeders, die zich, tot vervulling van den pligt, uit zuivere vaderlandsliefde op zich genomen, argeloos en vol vertrouwen als vroeger, te midden van Leipzigs burgers begeven had. Het vervult mij met diepe droefheid, dat men zich niet ontzien heeft, door even ongegronde als onwaardige geruchten, het volk op te ruijen, en ik waarschuw er ernstig en vaderlijk tegen dat men aan die geruchten geloof hechte. Ik beklaag innig de welligt schuldelooze offers, die ten gevolge der noodzakelijk geworden tusschenkomst der gewapende magt gevallen zijn. Een gestreng onderzoek der plaats gehad hebbende ongeregeldheden, en eene onbevooroordeelde beschouwing van de handelwijs der autoriteiten, zal licht over de geheele zaak verspreiden, en de verdere zamenwerking aller welgezinden zal de herstelde uitwendige orde handhaven, zoo dat er, naar het zich laat hopen, geene meer ernstige maatregelen vereischt zullen worden, om de wetten te doen gelden. Maar, met diepe smart moet ik het uitspreken: eene stad, in wier midden de gedachte aan zulk eene handelwijs kan ontstaan, en uitgevoerd kan worden, heeft mijn oud vertrouwen op dezelve aan het wankelen gebragt. Met ernst en goedheid rigt ik daarom tot het groot aantal der welgezinden in Leipzig, welken het welzijn des Vaderlands en der stad, en de eer van den Saksischen naam ter harte gaat, mijn koninklijk woord: mogen zij zich vast aan den Troon en de Staatsregeling sluiten; mogen zij met waardigheid en kracht de pogingen dergenen tegengaan, die geene constitutionele orde, maar de teugellooze heerschappij van allen willen, opdat de wet te allen tijde heilig worde gehouden, en ik met het oud vertrouwen op eene stad kunne blikken, die steeds dierbaar aan mijn hart geweest is.»

Volgens berigten van den 19, heeft de raad der stad, Dr. *Gross*, eene vermaning aan de ingezetenen gerigt, om zich van alle vereeniging of vergadering te onthouden, waarin men over de gebeurtenissen van den 13 en 14 zou willen handelen. Hij verklaart zoodanige vereenigingen onwettig, en die er aan deel nemen, zouden aan strenge vervolgingen bloot staan.

Er zijn in en omstreeks Leipzig troepen aangekomen, om alle verdere rustverstoring te voorkomen. De orde was niet meer aangerand; doch er heerschte nog zeker misnoegen in de stad.

— Volgens berigten uit Berlijn van 16 Augustus, hebben ook de heeren *Ronge en Czersky*, even als de predikant *Uhlig*, die als het hoofd der protestantsche lichtvrienden in Pruissen beschouwd wordt, eene aanschrijving ontvangen, het verbod behelzende om zich zonder speciale vergunning der burgelijke overheid, uit hunne gemeenten te Breslau en Schneidemühl te verwijderen en elders te gaan prediken.

ENGELAND.

LONDEN, den 21sten Augustus.

Uit een zeer uitvoerig overzigt der openbare inkomsten en uitgaven van het Vereenigde Koningrijk, gedurende de drie jongste jaren en de eerste maanden van het tegenwoordig jaar, blijkt, dat de eerste jaarlijks vooruit zijn gegaan, terwijl de laatste betrekkelijk onveranderd zijn gebleven. In 1842 beliepen de inkomsten 51,120,040 ponden sterling, de uitgaven 55,195,159 ponden, zoodat er een te kort van 4,075,119 ponden was; in 1843 waren de inkomsten 56,935,022 ponden, de uitgaven 55,501,740 ponden, alzoo was er toen een overschot van 1,433,282 ponden, en in 1844 was het bedrag der inkomsten 58,590,217, dat der uitgaven 55,103,647 ponden, hetwelk een overschot van 3,486,570 ponden oplevert. De belasting op de inkomsten, met hoe vele onaangenaamheden voor de ingezetenen ook verbonden, heeft dus, in verband met andere maatregelen, door het tegenwoordig ministerie genomen, deze goede vrucht opgeleverd, dat zij de bezwaren der schatkist heeft weggenomen, en hare balans naar de voordeelige zijde doen overhellen.

De hoofdbronnen dezer verbazende inkomsten zijn: de in- en uitgaande regten en accijnsen, in 1844 tot 1845 gezamenlijk uitgetrokken voor eene som van 38,576,684 ponden; het zegelregt, voor de som van 7,327,803 ponden; de belasting op de bezittingen en inkomsten, voor 5,329,601 ponden; de posterijen, voor 1,705,068 ponden; de landerijen der Kroon, voor 441,583 ponden; de oorlogschatting van China, voor 385,008, en eenige gewone gemengde inkomsten, ten bedrage van 394,598 ponden.

— De Engelsche vloot telt thans in zijn geheel 28 linieschepen, van 100 tot 120 stukken; 8 derzelven doen tegenwoordig een' kruistogt, en 10 zijn er in de groote oorlogshavens, gereed om dadelijk gewapend te worden.

— Den 13den en 14den dezer zijn door 3 stoomschepen uit Nederland aangebragt 211 ossen en koeijen, 24 kalveren en 388 schapen, behalve eene groote hoeveelheid andere Nederlandsche voortbrengselen.

— Maandag avond, omstreeks 8 ure, brak in Aldermanbury, in de City van Londen, brand uit, in het uitgestrekt magazijn van Schotsche manufacturen, toebehoorende aan de heeren *Bradbury* en *Greatorex* en sloeg weldra over tot de magazijnen der heeren *Koster en Comp.*, *Stone* en andere groothandelaars. De woede der vlammen was zoo hevig, dat men ten laatste alleen op het behouden der nog onaangetaste naburige huizen kon bedacht zijn. De schade wordt op bijna 300,000 ponden sterling begroot, waaronder door de heeren *Bradbury* en *Greatorex* geledene voor 170,000 ponden sterling voorkomt, terwijl zij slechts voor 75,000 ponden sterling verzekerd waren. Een schat van koopgoederen is hier verloren gegaan, onder anderen duizende stukken gedrukt katoen, verscheiden duizenden balen shawls, en minstens 80,000 stukken linnen. Ook de overige bovengenoemden en verscheiden anderen hebben veel geleden. Gedurende eenige oogenblikken was men ernstig voor de Guildhall beducht, doch het gevaar werd daarvan spoedig afgewend, zoodat slechts een der vensters beschadigd is. Men kent de oorzaak van deze ramp nog niet.

— De berigten uit Ierland brengen mede, dat de vereenigingen der protestanten weder toenemen. Onder anderen, heeft er eene talrijke te Lisburn plaats gehad.

— Men heeft thans langs den landweg berigten uit Britsch-Indie tot den 10den Julij. In het koningrijk Lahore woedde, volgens die berigten, de cholera op eene vreesselijke wijze, en had deze ziekte reeds duizenden menschen weggesleept. Ook tot het presidentschap Madras was zij doorgedrongen. De sterfte onder de officieren van het Britsch-Indische leger was aldaar veel grooter, dan in vele jaren het geval is geweest. Op Ceylon heeft men in den laatsten tijd proeven met het aankweeken van de theeplant genomen, die, volgens sommigen, goed slaagden. Anderen meenden evelwel, dat de theeplant nergens tusschen de keerkringen een wezenlijk geurig blad kan voortbrengen.

— De oorzaak van den geweldigen brand, die New-York in de vorige maand heeft geteisterd, wordt aan moedwil toegeschreven. Het is, zegt men, daar helaas! niets buitengewoons, dat de koopman die niet betaalt, zijn magazijn in den brand steekt.

In 1843 is het officiëel nagegaan; dat van de 100 branden, er ten minste 80 niet aan toevallige ongelukken te wijten waren. Reeds is men weder aan het opbouwen, en eer men de schade kan berekend hebben, zal men op nieuw talrijke en welgevulde magazijnen zien verrijzen.

— Gisteren waren de 3 pCt. gec. 99; Ned. 4 pCt. 100$^1/_8$; 2$^1/_2$ pCt. 63$^1/_8$; Spanje 38$^3/_4$; Port. 65; Peru 39; Mexico 35$^1/_8$; Braz. 89.

BELGIE.

BRUSSEL, den 23sten Augustus.

Men meldt uit Mons, dat de graanoogst zich, door de jongste gunstige verandering des weders, vrij goed liet aanzien; de granen hadden niet zoodanig geleden, als de menigvuldige regen had doen vreezen. Indien het gunstig weder slechts eenige dagen aanhield, zou ten hoogste de oogst iets vertraagd zijn.

Uit Antwerpen schrijft men, dat, in de afgeloopene week, de rijst van 24 tot 22 guldens gedaald is, en het te betwijfelen valt, of er, tot laatstgemelden prijs, nog wel vale koopers te vinden zullen zijn. Ook de tarwe was eenigzius gedaald, ofschoon de aankoopen in deze week omstreeks 15,000 hect. bedragen hadden.

De koffijprijzen waren daarentegen zeer vast.

— Het eerste deel van de door den heer *Gachard* in Spanje verzamelde bescheiden, wordt thans door *A. Wahlen en Comp.*, te Brussel, ter perse gelegd, onder den titel van: *Correspondance secrète de Philippe II et de ses ministres sur les affaires des Pays-Bas* enz. Deze verzameling met het daartoe behoorend rapport, inlichtingen enz., zal uit niet minder dan acht deelen in quarto bestaan.

— Op het Athenæum te Brugge is thans een jongeling, die handen noch armen heeft, doch allerlei werkzaamheden met de

voeten verrigt en vooral met zijne teenen eene groote behendigheid aan den dag legt. Met deze doet hij alle werkzaamheden, vouwt en regelt zijn papier, schrijft eene goede letter en teekent zoo schoon, dat hij in het landschap den eersten prijs heeft behaald.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten Augustus.

Sedert de ramp, het nabijgelegen dorp Zevenbergen op den 19den dezer overkomen, begeven zich dagelijks vele onzer stadsgenooten daarheen, om de werking van het vreeslijk natuurverschijnsel, dat in een oogenblik tijds, zoo velen van woning have en goed beroofde en van welvaart in kommer dompelde, in oogenschouw te nemen. Vooral was het getal dier bezoekers aldaar gisteren zeer groot. Algemeen luiden de verhalen, dat het gezigt der verwoesting nog verre overtreft hetgeen de verbeelding uit de verhalen zich er van had voorgesteld, en dat men op de plaats moet geweest zijn om zich een denkbeeld te vormen van de kracht waarmede de windhoos alles neergeslagen of ineengeworpen heeft, alsmede van de zonderlinge werking hier en daar door dezen dwarlwind te weeg gebragt. Thans, na een meer bepaalder overzigt, kan men ook naauwkeuriger de grootheid van den ramp en der schade opmaken, en luidens een officieel berigt desaangaande (zie onder de Advertentiën) moet die schade, wel verre van ongeveer *f* 60,000 gulden te bedragen, zooals eene eerste schatting in ons vorig Nommer hield, volgens de globale opneming van eenen deskundige, ten minste op *f* 150,000 à *f* 160,000 berekend worden, ongerekend nog de schade welke dezelfde ramp aan de veldvruchten heeft veroorzaakt, ter opneming waarvan aanvankelijk maatregelen genomen zijn.

Voorts vernemen wij nog dat bij dezelfde orkaan van ll. Dingsdag, te Zegge, onder de gemeente Rucphen en Sprundel, vijf arbeiderswoningen ingestort of omvergeslagen zijn, onder eene van welke eene vrouw, die ziekelijk te bed lag, deerlijk verpletterd werd; ook in die streek werden zware boomen uit den grond gerukt, en is een deel der te veldstaande rogge geheel verwaaid. — Onder de gemeente Oudenbosch zijn almede eenige schuren neergeworpen en vele boomen ontworteld geworden.

De storm van den 19den dezer heeft ook groote schade veroorzaakt aan de visschersvloot te Scheveningen, de meeste vaartuigen zijn verstrooid langs de kust met schade uit zee teruggekomen; een der pinken van den reeder *J. H. Hagendoorn* is verbrijzeld geworden, doch de manschap met verlies van goederen gered, waardoor deze ongelukkigen in de diepste armoede zijn gedompeld en geen uitzigt hebben een ander vaartuig te bekomen, om hun beroep voort te zetten.

Uit Amsterdam wordt nog gemeld, dat Dingsdag-avond ll., bij den storm welken men alstoen heeft gehad, het volgende ongeluk op de Zuiderzee, op den harden grond voor Huissen, is voorgevallen. Vier visschers-vaartuigen waren bezig met visschen, en in weerwil van den storm ging de vangst reedelijk goed; *Jan Martens Schaap*, die zich op een der vaartuigen bevond, riep juist zijnen zoon, insgelijks *Jan Martens Schaap* geheeten, toe, dat hij een' mooijen trek had gedaan, toen eene hoos de schuit van den vader omsloeg, zoodat hij zelf en twee andere mannen, die zich nevens hem daarin bevonden, *Hendrik Klaas Vos* en *Derk van der Roest*, hunnen dood in de golven vonden. De wanhoop van den zoon op dit zien verongelukken van zijnen vader is niet te beschrijven. In weerwil van alle daartoe aangewende pogingen zijn de lijken nog niet gevonden, en ook van de schuit is tot dusverre niets anders te regt gekomen dan de mast en een eind dubbel touw.

— Bij besluit van den 21sten Augustus jl., heeft het Zijne Majesteit behaagd, de navolgende adelborsten van het Koninklijk Instituut der Marine, met den eersten October aanstaande te benoemen tot adelborsten der eerste klasse bij de Nederlandsche Marine als: de adelborsten

J. E. Bleckmann; W. H. baron *van Heerdt; A. van Lennep; K. H. H. Machielsen; C. Star Nauta; H. M. J. van Asperen; J. B. Everwijn; F. A. G. Calten;* jhr. *K. G. S. Pichot van Slijpe; C. J. C. Ruys;* jhr. *A. Meijer; J. C. J. van de Kasteele; N. C. Sieburgh; C. A. B. D. Rijk;* jh. *D. Bowier; A. M. van Bel; N. W. T. van de Wal.*

Terwijl tevens bij Hooggemeld besluit, met dienzelfde datum als adelborsten op het Koninklijk Instituut der Marine te Medemblik zijn benoemd.:

P. S. R. Drijfhout van Hooff; G. W. C. Westenberg; M. J. L. van Asperen; G. R. Castendijk; J. M. Broers; J. P. C. Gravenhorst; W. F. van Sprengler; P. J. D. Breukelman; H. F. Im Thurn; D. W. G. Cunaeus; A. van Swinden; W. T. van der Burg; D. Schuurman; D. A. Coomans de Ruiter; T. E. Roloffs; W. L. de Koning; J. P. M. Willinck; W. D. 's Graeuwen; W. F. G. L. van Gorkum; J. E. Cornelissen; C. Eeg; jh. *J. E. M. Clifford Kocq van Breugel;* en *H. M.* baron *van Tuijl van Serooskerken.*

— Vrijdag avond, omstreeks zes ure, zijn HH. MM. de Koning en Koningin, benevens Z. K. H. Prins *Alexander* naar Rotterdam vertrokken, werwaarts Z. K. H. de Prins *van Oranje* zich reeds ten 5 ure begeven had. Bij de aankomst van HH. MM. en van HH. KK. HH., zijn Hoogstdezelve door den edel achtbaren heer burgemeester ontvangen, en onmiddellijk daarop overgegaan op het Koninklijk stoomjagt *de Leeuw* en op de stoomboot *Lodewijk*, van de Nederlandsche stoombootmaatschappij, ten einde hunne reis tot Coblenz en van daar te land naar Luxemburg te vervolgen.

Na een verblijf aldaar van ongeveer veertien dagen, zullen Z. M. en de prinsen alhier terugkeeren, terwijl H. M. de Koningin zich alsdan naar Weimar zal begeven, en Hoogstderzelve dochter, Mevrouw de Erfgroothertogin *van Saksen-Weimar-Eisenach* te bezoeken.

— Vrijdag ll. is te 'Hage aangekomen en aan het hotel *Bel-levue* afgestapt, Z. K. K. H. de Aartshertog *Frederik* van Oostenrijk, met een talrijk gevolg.

Hoogstdezelve heeft nog dienzelfden dag een bezoek afgelegd bij Z. M. den Koning, en is bij die gelegenheid met het grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw begiftigd geworden.

's Avonds woonde de Aartshertog eene soirée bij, welke door H. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje* gegeven werd.

Gisteren was er gala-diner aan het hof van H. K. H. de Prinses *van Oranje*, waarbij Z. K. K. H. de Aartshertog tegenwoordig was, en na den afloop waarvan H. K. H., vergezeld van den Aartshertog de voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg bezocht heeft.

— Men leest in het *Handelsblad:* »Wij zijn in staat de volgende bijzonderheden mede te deelen, aangaande de examina, welke ingevolge het besluit van 23 Mei dezes jaars, omtrent de toelating van studenten tot de hoogescholen en athenæa, door de te dien einde benoemde commissie te 's Gravenhage, sedert het begin dezer maand zijn afgenomen. De werkzaamheden van gezegde commissie spoeden namelijk ten einde, en wij haasten ons, aan de algemeene nieuwsgierigheid omtrent de inrigting en den uitslag dezer veelbeproken examina te voldoen. Zoo als men weet, hebben deze examina in de zaal van het gebouw aan den Boschkant (ook het gewone locaal der tentoonstellingen) plaats gehad. Een 160tal kandidaten hadden zich aangemeld, maar, zoo als wij vernemen, zijn eenige van hen niet opgekomen. Opdat zij niet te langen tijd zouden duren, waren de examina derwijze ingerigt, dat er elken dag een tiental jongelieden te gelijkertijd, doch elk afzonderlijk, door een der zes examinatoren (aan afzonderlijke tafeltjes gezeten) konden geëxamineerd worden. Hierdoor werd veel van het indrukwekkende en ontmoedigende, dat anders eene geheel vreemde commissie voor de te examinerenden moest hebben, weggenomen, daar het geheel meer den vorm verkreeg van eene zamenspraak, welke buitendien door de minzaamheid der examinatoren, die wij hebben hooren roemen, nog meer bemoedigend werd. Ten einde onpartijdigheid in het afnemen des examens te bevorderen, bleven de namen der kandidaten voor de leden der commissie, behalve den president (die niet mede examineerde) geheim, en werden zij alleen door nommers onderscheiden. Voor het overige werd het onderzoek, naar wij vernemen, met de behoorlijke naauwgezetheid en gestrengheid gedaan, ofschoon er in die vakken, welke men ingevolge de bepalingen van gezegd besluit, als nieuw bijgekomen, en dus als meer vreemd voor de kandidaten bij deze eerste gelegenheid mag beschouwen, meerdere toegevendheid werd gebruikt. Wat nu den eindafloop dezer examina aangaat, moeten wij bekennen, dat dezelve aan velen ongetwijfeld alles behalve bevredigend zal toeschijnen. Van het geheele getal der geëxamineerden is namelijk *omstreeks de helft afgewezen.* Voorzeker een aanmerkelijk verschil met hetgeen vroeger plaats had, toen men nagenoeg nimmer van weigeringen tot toelating hoorde. Hetzij deze ongunstige uitkomst voor velen, aan de meerdere gestrengheid en onpartijdigheid van de leden der commissie, of aan het vreemde en meer moeijelijke der examina moet toegeschreven worden, zeker is het dat men allezins de wijze hoort roemen, waarop zich de commissie van de haar opgedragene taak heeft gekweten. Moge zij in het volgende jaar even zoo goed zaamgesteld zijn! Ook hopen wij, dat het der regering moge behagen, eenige bijzonderheden, na den geheelen afloop der examina, publiek te maken."

— Laatstleden Donderdag is op den huize *Zorgvliet*, nabij 's Gravenhage, overleden vrouwe *A. P. Bondt*, echtgenoote van Z. Exc. Mr. *F. A. Hall*, minister van finantien.

— Volgens een berigt in het *Handelsblad* voorkomende is de

heer *L. Drukker*, namens het comité der Spaansche fondsenhouders uitgenoodigd geworden, zich ter bevordering der belangen van gemelde houders naar Madrid te begeven en heeft genoemde heer zich die zending laten welgevallen.

— De Arrondissements-Regtbank te 's Hage heeft ll. Vrijdag *P. A. de Haas*, uitgever van *den Ooijevaar*, ontslagen van regtsvervolging op de aanklagt van te hebben gehoond en gesmaad wijlen Z. M. *Willem Frederik* Graaf *van Nassau*, doch ter zake van het boosaardig en openbaar hoonen en smaden van Z. M. den regerenden Koning, op grond van art. 1. der wet van 1 Junij 1830, veroordeeld tot *twee* jaren gevangenis en in de kosten.

In de andere zaak tegen *J. du Mee* en *P. A. de Haas*, is *du Mee* vrijgesproken, als wel hebbende gedrukt, doch niet verspreid, — en is *de Haas*, ter zake van het verspreiden van Liedjes, zonder naam van schrijver of drukker, op grond van art. 283 Wetboek van Strafregt, veroordeeld tot *twee* maanden gevangenis en in de kosten.

— Den 21sten werd van Zwolle het kerk- en schoolgebouw voor de kolonisatie aan de Saramacca, naar Amsterdam ingescheept, om verder naar de plaats zijner bestemming vervoerd te worden. Het beslaat, bij eene lengte van 17 Ned. ellen, eene breedte en eene hoogte van 8 Ned. ellen, en kan 250 tot 300 menschen bevatten. Het is geheel uit Riga-greenen opgebouwd, onderscheidt zich door sierlijke eenvoudigheid, en doet in alle opzigt den architect *Klinkert* eer aan. Het wordt wegens zijne doelmatigheid door lieden geprezen, die onder de keerkringen verkeerd en hetzelve in oogenschouw genomen hebben. Moge het in alle opzigten aan zijne schoone bestemming voldoen!

— Uit Asson meldt men, dat onder het gehucht de Haar, dezer dagen op de goederen van jhr. *H. J. L. van der Wijck*, in een aardhoop uit zand en veen bestaande en in de open lucht geplaatst, nog ijs gevonden is. Een paar voet onder de oppervlakte lag eene bevrozene aardlaag van ongeveer een voet dikte.

— De staatsraad gouverneur der provincie Zuid-Holland, heeft de verschillende gemeentebesturen aangeschreven om alle akkers met te veld staande aardappelen te doen onderzoeken. Het onderzoek deswege bevolen, heeft, voor zooveel 's Gravenhage en Scheveningen betreft, het resultaat gehad, dat alle aardappelen min of meer door de ziekte zijn aangetast; dat zulks duidelijk aan de vroege besterving der stengels is waar te nemen; dat de zoogenaamde vroege aardappelen het minste, daarentegen de eigenlijke winteraardappelen zeer veel geleden hebben; dat evenwel de hooge of zware gronden het meeste vooruitzigt opleveren van een redelijk gewas. Men mag het er dan ook veilig voor houden dat de veelvuldige regen zeer nadeelig op het gewas gewerkt heeft. Op zijn hoogst genomen, zullen de helft der zandaardappelen bruikbaar zijn, terwijl de aardappel zelf klein van stuk is bevonden, uithoofde dat dezelve door de ziekte in den verderen groei is belemmerd geworden.

Wat het Westland en de omstreken van den Leidschendam betreft, het laat zich aanzien, dat aldaar het grootste gedeelte zal verloren zijn, doch gelukkiglijk staat de tarwe en rogge, voor zoo ver die aldaar gebouwd worden, niet ongunstig en is er reeds veel goed gewonnen binnen.

— Uit Leeuwarden schrijft men van den 21 Augustus:

» Kort na het uitbreken van de ziekte onder de Aardappelplanten in deze provincie, meende men zich te mogen vleijen, dat deze kwaal hier niet zoo algemeen als elders zoude doordringen, terwijl sommige planten ook sporen van gunstiger toestand schenen te vertoonen. Het tegendeel is door de ondervinding bewaarheid geworden; schijnbaar is het kwaad in de laatste dagen toegenomen, en wel het meest op de beste landen en bij de zorgvuldigste aardappelbouwers. Er zijn nog wel vele landen geheel vrij gebleven, en andere slechts in eene meerdere of mindere mate daardoor aangetast geworden, doch ook een aantal staan geheel van loof beroofd, ofschoon de stengels meest nog groen blijven. Wij hopen, dat de ernstige pogingen tot het opsporen van de oorzaak en het vinden van middelen om den voortgang der kwaal te stuiten, met den besten uitslag bekroond mogen worden."

— Blijkens de maandelijksche bekendmaking van wege Z. Exc. den minister van finantiën, zijn de middelprijzen der inlandsche granen over het geheele rijk van den 20sten Julij tot den 19den Augustus geweest: per Mud: Tarwe *f* 7.56; Rogge *f* $6.42\frac{1}{2}$; Boekweit *f* 6.53; Gerst *f* 4.65; Haver *f* 2.32; ongep. Spelt *f* 2.17.

Dien ten gevolge zullen de regten voor den uit- en invoer, gedurende de maand September bedragen per Mudde: *Inkomend regt:* Tarwe en gepelde Spelt *f* 1.—. Rogge en Boekweit 15 c.; Gerst en Mout 25 c.; Haver 75 c.; ongep. Spelt *f* 1.—. *Uitvoer:* Rogge en Boekweit 30 c.; het overige vrij.

In deze provincie zijn de middelprijzen gedurende de vier weken van opgemeld tijdvak geweest als volgt: Tarwe *f* 6.91; *f* 6.79; *f* 7.50; *f* 8.24; Rogge *f* 6.31; *f* 6.25; *f* 6.42; *f* $7.43\frac{1}{2}$; Boekweit *f* 5.66; *f* $5.79\frac{1}{2}$; *f* 5.71; *f* 6.70; Gerst, de vierde week *f* 5.—; Haver *f* 3.15; de drie overige weken *f* 3.—.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{7}{8}$; 3 pCt. $77\frac{1}{4}$; 4 pCt. $100\frac{13}{16}$; Amort. Syndik. $3\frac{1}{2}$ pCt. $93\frac{5}{8}$; Handelm. $168\frac{7}{8}$; O. Ind. Leening 4 pCt. $100\frac{1}{2}$; Aand. Rijn Spoorweg $115\frac{3}{4}$; Belgie $4\frac{1}{2}$ pCt. $97\frac{1}{2}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $56\frac{1}{2}$, $\frac{7}{8}$; Spanje Ardoins $23\frac{11}{16}$; dito Onbep. St. $22\frac{1}{4}$; 3 pCt. $39\frac{7}{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $30\frac{7}{8}$; Ardoins Coupons $24\frac{3}{8}$; Rusl. $109\frac{3}{8}$; Certif. 1831 en 1833 $100\frac{3}{4}$; 4 pCt. $94\frac{1}{4}$; Idem bij *Stiegl.* $92\frac{13}{16}$; Inschrijv. in Assign. 6 pCt. $74\frac{1}{4}$; Portug. 4 pCt $65\frac{3}{4}$, 66; Poolsche Loten 500 fl. $153\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$; Oostenr. Metall. $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{1}{4}$; Brazilie 92; Peru $22\frac{1}{2}$; Griek. $11\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$.

Advertentiën.

*** De ondergeteekende heeft de eer, zich aan te bevelen voor de behandeling van lijders aan vallende ziekten, rhumatismus, verlamming, maagpijn, klierziekten, lintworm, dauwworm, verouderde zenuwziekten en wonden, en meer andere kwalen.

De behoeftigen worden gratis geholpen.

B. DE GRAAFF, *Magnetiseur*,
Eindstraat, bij de Weduwe GERARDTS, A, 16.

*** Het Gemeentebestuur van *Zevenbergen*, met verwondering uit de *Bredasche Courant* van Zondag 24 Augustus, №. 100, vernomen hebbende, dat de schade veroorzaakt door de orkaan, welke binnen de kuip dezer Gemeente op den 19den dezer heeft gewoeid, slechts op *f* 50 à *f* 60,000 is beraamd, vermeent zich met deze opgave niet te kunnen vereenigen, en zoude volgens globale opneming van eenen deskundigen minstens op *f* 150 à 160,000 kunnen berekend worden; buiten en behalve de schade die dezelfde ramp aan de Veldvruchten heeft veroorzaakt; tot opneming dier schade zijn er aanvankelijk maatregelen genomen.

ZEVENBERGEN, den 24sten Augustus 1845.

Het Gemeentebestuur voornoemd,
J. DAMEN;
Ter ordonnantie van hetzelve,
De Secretaris,
C. VAN MEER.

*** Het Gemeentebestuur van *Zevenbergen*, maakt bij deze bekend, dat de **KERMIS**, welke op *ZONDAG* den 31. dezer maand Augustus invalt, om de verschrikkelijke ramp welke deze Gemeente op den 19. dezer heeft getroffen, voor dit jaar niet zal worden gehouden, en dat mitsdien geene KRAMEN, STALLEN, enz., zullen worden toegelaten; zullende echter *alleen de gewone* **PAARDENMARKT** op *WOENSDAG* den 3. September aanstaande plaats hebben.

ZEVENBERGEN, den 20. Augustus 1845.

Het Gemeentebestuur voornoemd,
J. DAMEN,
Ter ordonnantie van hetzelve,
De Secretaris,
C. VAN MEER.

*** De ondergeteekende, door eenige kwaadwillige uitstrooijingen ontwaard hebbende, als zoude haar LOGEMENT, STALLING, enz., door het alhier gewoed hebbend ongeluk, geheel ten gronde zijn gehaald, en aangezien aan mijne AFFAIRE weinig belangrijke schade is, zoo vermeen ik mij verpligt te vinden hieraan publiciteit te geven, ter voorkoming der schade mij reeds door concurrentie alhier veroorzaakt; mij bij voortduring in ieders gunst aanbevelende, heb ik de eer mij te noemen,

ZEVENBERGEN, 23 Augustus 1845.

De Wed. VAN EYCK,
Logementhoudster te Zevenbergen.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Centrale Directie des Eilands *Walcheren*, zal, onder nadere approbatie van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, op *Donderdag den* 11. *September* aanstaande, in tegenwoordigheid van den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de Provincie *Zeeland*, in het Lokaal der Directie in de Abtdij te *Middelburg*, des voormiddags ten 11 ure, publiek presenteeren aan te besteden, de LEVERANTIE van DIJKS-MATERIALEN, voor het dienstjaar 1846 benoodigd, bestaande in: HOLLANDSCH RIJS, HARINGBAND, WALCHERSCHE STAKEN, BRABANDSCH RIJS, GAARDEN en STAKEN, RIET en BRIKSTEEN. Zullende de Conditiën acht dagen te voren ter lezing liggen ter Griffie van voornoemde Directie, en nadere informatiën te bekomen zijn bij den Opper-Commies S. ROELSE, te *Middelburg*.

MIDDELBURG, den 21. Augustus 1845.

*** La supériorité du PAPIER D'ALBESPEYRES, pour entretenir les VESICATOIRES sans odeur ni douleur, s'explique par 25 ans de vogue, en France et à l'étranger. — Se méfier des contrefaçons.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers